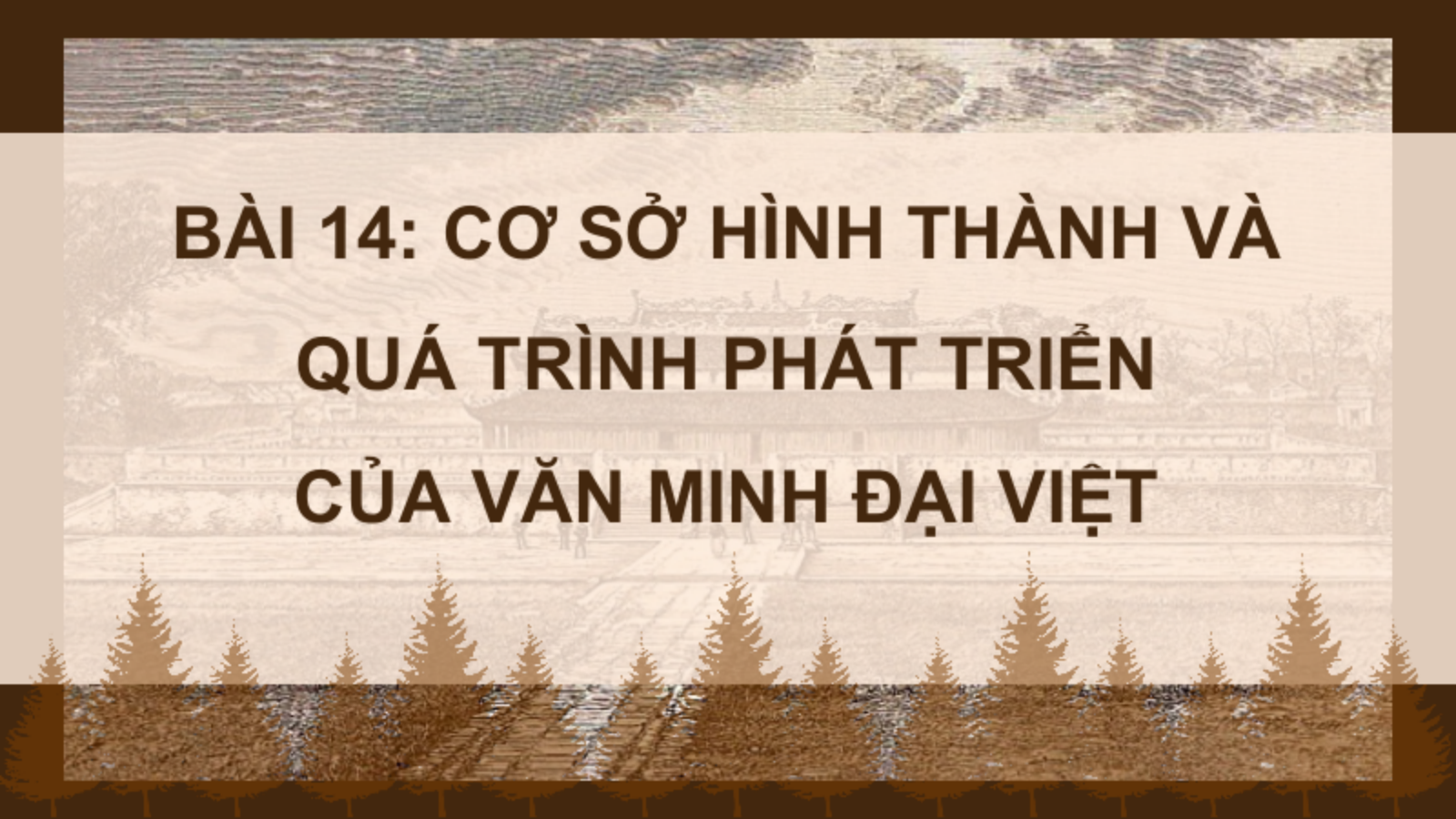

**CHÀO MỪNG CÁC EM ĐÃ ĐẾN VỚI
BUỔI HỌC NGÀY HÔM NAY!**

**BÀI 14: CƠ SỞ HÌNH THÀNH VÀ
QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN
CỦA VĂN MINH ĐẠI VIỆT**

NỘI DUNG BÀI HỌC

Khái niệm văn minh
Đại Việt

Cơ sở hình thành
văn minh Đại Việt

Quá trình phát triển của văn minh
Đại Việt

KHỞI ĐỘNG

Trình bày một vài cảm nhận của bản thân sau khi nghe 4 câu thơ sau đây:

« Như nước Đại Việt ta từ trước
Vốn xưng nền văn hiến đã lâu
Núi sông, bờ cõi đã chia
Phong tục Bắc Nam cũng khác. »

(Bình Ngô đại cáo – Nguyễn Trãi)

- Các yếu tố căn bản để xác định chủ quyền của nước Đại Việt.
- Việc bảo vệ chủ quyền lãnh thổ là hết sức cần thiết.
- Bảo vệ toàn vẹn chủ quyền lãnh thổ là trách nhiệm, bổn phận của mỗi người dân Việt Nam.

I. Khái niệm văn minh Đại Việt

Đọc thông tin và hãy giải thích khái niệm văn minh Đại Việt.

Câu hỏi gợi ý

- Quốc hiệu Đại Việt có từ khi nào?
- Quốc hiệu Đại Việt gắn liền với những triều đại nào?
- Vì sao văn minh Đại Việt còn được gọi là văn minh Thăng Long?

Tìm hiểu về thời gian trường tồn, hình thành khái niệm văn minh Đại Việt.

Năm 1054, vua Lý Thánh Tông đổi Quốc hiệu từ Đại Cồ Việt thành Đại Việt. Năm 1804, vua Gia Long đã đổi Quốc hiệu Đại Việt thành Việt Nam. Mặc dù bị gián đoạn 7 năm dưới thời Hồ và 20 năm thuộc Minh nhưng cho đến nay, Đại Việt vẫn là Quốc hiệu tồn tại lâu dài nhất của Việt Nam.

Văn minh Đại Việt

- Tồn tại và phát triển cùng quốc gia Đại Việt.
- Thời gian: gần 1000 năm (từ thế kỉ X đến giữa thế kỉ XIX).

Họ khúc

Họ Dương

TĐ Ngô

TĐ Đinh

TĐ Tiền Lê

TĐ Hồ

TĐ Lê Sơ

TĐ Mạc

TĐ Lê Trung Hưng

TĐ Tây Sơn

TĐ nhà Nguyễn

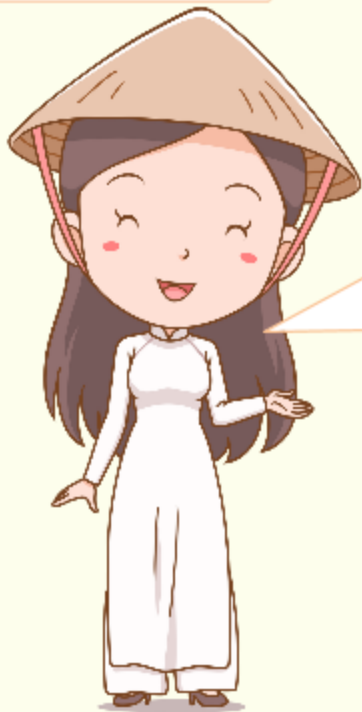
- Phát triển trong điều kiện độc lập, tự chủ.
 - Kinh đô chủ yếu ở Thăng Long (Hà Nội).
- ☐ Còn được gọi là văn minh Thăng Long.

Thảo luận nhóm đôi

Điểm giống và khác nhau giữa
văn minh Văn Lang – Âu Lạc với
văn minh Đại Việt.

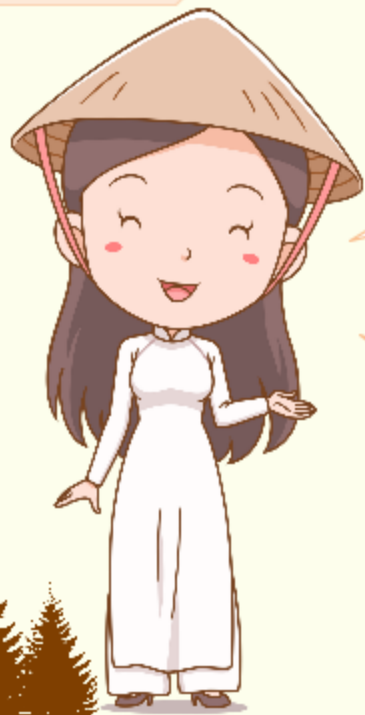
GIÓNG

Đều là những giá trị vật chất, tinh thần do người Việt sáng tạo nên.

KHÁC

Văn minh Văn Lang – Âu Lạc là nền văn minh đầu tiên của người Việt.

Văn minh Đại Việt ra đời trên cơ sở kế thừa nền văn minh Văn Lang – Âu Lạc.

Văn minh Đại Việt tồn tại và phát triển cùng quốc gia Đại Việt, trải dài gần 1 000 năm, gắn liền với kinh đô Thăng Long. Văn minh Đại Việt là sự phát triển cao của văn hóa Đại Việt.

II. Cơ sở hình thành văn minh Đại Việt

Đọc thông tin mục 2, kết hợp quan sát các hình 14.1 – 14.3 và thực hiện nhiệm vụ:

Nhóm 1, 2:

Phân tích cơ sở hình thành văn minh Đại Việt dựa trên sự kế thừa văn minh Văn Lang – Âu Lạc.

Nhóm 3, 4:

Phân tích được cơ sở hình thành văn minh Đại Việt dựa trên cơ sở nền độc lập, tự chủ của quốc gia Đại Việt.

Nhóm 5, 6:

Phân tích cơ sở hình thành văn minh Đại Việt trên cơ sở tiếp thu tinh hoa văn hóa nước ngoài.

Hình 14.1: Trống đồng Đền Hùng (Phù Thọ)

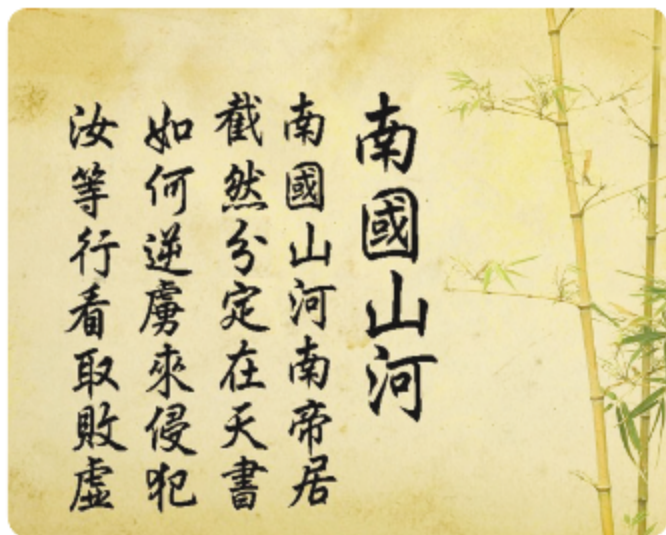
Hình 14.2: Tượng Khổng Tử tại Văn Miếu - Quốc Tử Giám

Trong Chiếu dời đô, Lý Công Uẩn viết: "... thành Đại La, đô cũ của Cao Vương [tức Cao Biền], ở giữa khu vực trời đất, được thế rồng cuộn hổ ngồi, chính giữa nam bắc đông tây, tiện nghi núi sông sau trước. Vùng này mặt đất rộng mà bằng phẳng, thế đất cao mà sáng sủa, dân cư không khổ thấp trũng tối tăm, muôn vật hết sức tốt tươi phồn thịnh. Xem khắp nước Việt, đó là nơi thắng địa, thực là chỗ tụ hội quan yếu của bốn phương. Đúng là nơi thượng đô kinh sư mãi muôn đời".

(Đại Việt sử ký toàn thư, Ngô Sĩ Liên và các sử thần triều Hậu Lê)

Chữ Hán

Hình 14.3: Bài thơ Nam quốc sơn hà (chữ Hán)

Cơ sở hình thành

```
graph TD; A[Cơ sở hình thành] --- B[Kế thừa nền văn minh Văn Lang – Âu Lạc]; A --- C[Dựa trên nền độc lập, tự chủ của quốc gia Đại Việt]; A --- D[Tiếp thu có chọn lọc những thành tựu văn minh bên ngoài];
```

Kế thừa nền văn minh Văn Lang – Âu Lạc

Dựa trên nền độc lập, tự chủ của quốc gia Đại Việt

Tiếp thu có chọn lọc những thành tựu văn minh bên ngoài

Kế thừa nền văn minh Văn Lang – Âu Lạc

Nền văn minh
Văn Lang - Âu Lạc.

Được bảo tồn qua ≤ 1000
năm Bắc thuộc

Các di sản và truyền thống
tiếp tục được kế thừa

Sự ra đời của văn minh Đại Việt là dựa trên sự kế thừa, phát huy giá trị quý báu của nền văn minh Văn Lang – Âu Lạc.

Dựa trên nền độc lập, tự chủ của quốc gia Đại Việt

迁都詔

昔商家至盘庚五迁。周家迨成王三徙。岂三代之数君徇于己私。妄自迁舛。以其国大宅中。为亿万世子孙之计。上谨天命。下因民志。苟有便辄改。故因祚延长。民俗富阜。而丁蔡二家。乃徇己私。忽天命。罔福商周之迹。常安厥邑于兹。致世代弗长。算数短促。百姓耗损。万物失宜。朕甚痛之。不得不徙。

况高王故都大罗城。宅天地区域之中。得龙蟠虎踞之势。正南北东西之位。便江山向背之宜。其地广而坦平。厥土高而爽垲。民居感昏热之困。万物极繁阜之丰。邈览越邦。斯为胜地。诚四方辐辏之要会。为万世帝王之上都。

朕欲因此地利以定厥居。卿等如何。

Chiếu dời đô – Lý Công Uẩn

Dời đô từ Hoa Lư □ Đại La

Nhà Lý thành lập

1010

1009

Dựng quyền tự chủ
bước đầu

905

Chiến thắng quân
Nam Hán.

□ Thời kì độc lập, tự
chủ lâu dài.

938

Cố đô Hoa Lư – Ninh Bình

Hoàng thành Thăng Long – Hà Nội

Nền độc lập, tự chủ quốc gia tiếp tục được củng cố vững chắc, là điều kiện thuận lợi để xây dựng và phát triển nên nền văn minh Đại Việt.

Tiếp thu có chọn lọc những thành tựu văn minh bên ngoài

Chữ Hán

Tháp Chăm

- Tiếp thu có chọn lọc các nền văn minh Trung Hoa, Ấn Độ.
- Làm phong phú thêm nền văn minh Đại Việt.
- Nhiều thành tựu khi du nhập vào Đại Việt đã được cải biên điều chỉnh.
- Chữ Hán được cải tiến thành chữ Nôm.

Trong các cơ sở trên, theo em cơ sở nào là quan trọng nhất?

Gợi ý:

Quốc gia độc lập

Có nhà nước

Nền văn minh phát triển

III. Quá trình phát triển của văn minh Đại Việt

Đọc thông tin, quan sát hình ảnh và thực hiện các yêu cầu dưới đây:

- Trình bày quá trình phát triển của nền văn minh Đại Việt trên trục thời gian.
- Nêu vị trí, vai trò của Hoàng thành Thăng Long trong tiến trình phát triển nền văn minh Đại Việt.

Hình 14.4. Di tích Đuan Môn – cổng phía nam Hoàng thành Thăng Long

Gắn với các chính quyền, triều đại

Khúc

Dương

Ngô

Đinh

Tiền Lê

TK X

→ Giai đoạn văn minh Đại Việt bước đầu được định hình, củng cố chính quyền, phát triển kinh tế và văn hoá.

Gắn với các Vương triều

Lý

Trần

Hà

TK XV

TK XI

Văn minh phát triển mạnh mẽ và toàn diện, tính dân tộc được thể hiện rõ nét, Nho giáo, Phật giáo, Đạo giáo phát triển hài hoà.

Gắn với các Vương triều

Lê Sơ

Mạc

Lê Trung hưng

TK XVII

TK XV

Đạt được nhiều thành tựu đặc sắc:

- Nho giáo có ảnh hưởng mạnh mẽ.
- Giáo dục, khoa cử.
- Một số yếu tố văn hóa Phương Tây du nhập vào.

Gắn với các Vương triều

Lê Trung hưng
(giai đoạn hậu kì)

Nguyễn

Tây Sơn

TK XIX

TK XVIII

- Văn minh Đại Việt có những dấu hiệu đình trệ và lạc hậu.
- Từ giữa thế kỉ XIX, chấm dứt thời kì phát triển của nền văn minh Đại Việt.

Thế kỉ X

- Gắn với: chính quyền họ Khúc, Dương, nhà Ngô, Đinh, Tiền Lê.
- Văn minh Đại Việt bước đầu được định hình.

Thế kỉ XV – thế kỉ XVII

- Gắn với: triều Lê sơ, Mạc, Lê Trung Hưng
- Văn minh Đại Việt tiếp tục phát triển và đạt được nhiều thành tựu đặc sắc.

Thế kỉ XI – thế kỉ XV

- Gắn với: triều Lý, Trần, Hồ.
- Văn minh Đại Việt phát triển mạnh mẽ, toàn diện, thể hiện rõ ở tinh dân tộc.

Thế kỉ XVIII – giữa thế kỉ XIX

- Gắn với: triều Lê Trung Hưng, Tây Sơn, Nguyễn.
- Văn minh Đại Việt có những dấu hiệu đình trệ, lạc hậu; một vài lĩnh vực vẫn phát triển

LUYỆN TẬP

Vẽ sơ đồ tư duy về cơ sở hình thành và quá trình phát triển của nền văn minh Đại Việt.

Gợi ý:

- Nhánh 1: Cơ sở hình thành, gồm 3 nhánh nhỏ - kế thừa văn minh Văn Lang – Âu Lạc; nền độc lập tự chủ quốc gia; tiếp thu văn hóa nước ngoài.
- Nhánh 2: Quá trình phát triển, gồm 4 nhánh nhỏ, tương ứng với 4 giai đoạn.

Nền văn minh Đại Việt được hình thành và phát triển

Kế thừa và phát huy những thành tựu của nền văn minh Văn Lang – Âu Lạc.

Nền độc lập, tự chủ của quốc gia Đại Việt.

Tiếp thu có chọn lọc thành tựu văn minh bên ngoài

QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN

Thế kỉ X

- Gắn với: chính quyền họ Khúc, Dương, nhà Ngô, Đinh, Tiền Lê.
- Văn minh Đại Việt bước đầu được định hình.

Thế kỉ XI – thế kỉ XV

- Gắn với: triều Lý, Trần, Hồ.
- Văn minh Đại Việt phát triển mạnh mẽ, toàn diện, thể hiện rõ ở tính dân tộc.

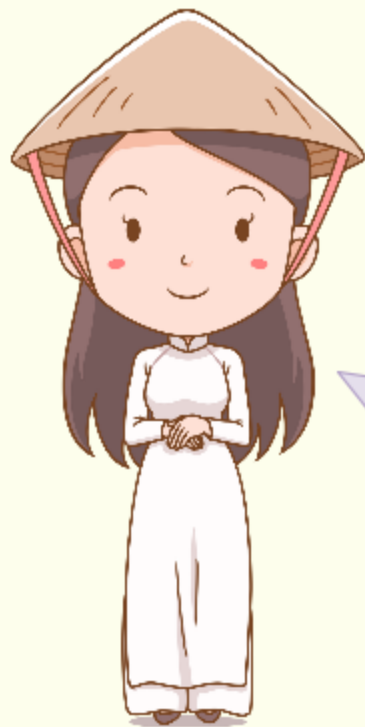
Thế kỉ XV – thế kỉ XVIII

- Gắn với: triều Lê sơ, Mạc, Lê Trung Hưng
- Văn minh Đại Việt tiếp tục phát triển và đạt được nhiều thành tựu đặc sắc.

Thế kỉ XVIII – giữa thế kỉ XIX

- Gắn với: triều Lê Trung Hưng, Tây Sơn, Nguyễn.
- Văn minh Đại Việt có những dấu hiệu đình trệ, lạc hậu; một vài lĩnh vực vẫn phát triển

VẬN DỤNG

Sưu tầm và giới thiệu về một thành tựu tiêu biểu của nền văn minh Đại Việt mang dấu ấn cá nhân của văn minh Văn Lang – Âu Lạc.

HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ

- Ôn tập lại kiến thức đã được học trong bài.
- Làm đầy đủ bài tập về nhà đã được giao.

- Soạn bài mới: ***Bài 15. Một số thành tựu của văn minh Đại Việt.***

**CẢM ƠN CÁC EM ĐÃ CHÚ Ý
LẮNG NGHE BÀI GIẢNG!**

